

El procés de l'Índex

El mateix procés de l'Índex pot contribuir a avançar cap a l'educació inclusiva. Implica una autorevisió col·laborativa detallada que parteix de l'experiència de totes les persones relacionades amb el centre. No es tracta d'avaluar la competència de ningú, sinó de trobar maneres de donar suport a la millora escolar i professional. Una versió d'aquest procés es descriu detalladament en la segona part. Aquest procés es pot representar com un cicle de planificació de la millora del centre (que es descriu més endavant), amb una fase addicional el primer any d'inici del procés de l'Índex, en la qual un grup coordinador es familiaritza amb els materials i amb la manera com s'han d'utilitzar (Quadre 4).

Quadre 4. El procés de l'Índex i el cicle de planificació de la millora del centre



Així i tot, el procés de millora del centre no s'hauria de veure com un procés mecànic, ja que sorgeix tant de les relacions que hi ha entre els valors, les emocions i les accions com de la reflexió, l'anàlisi i la planificació acurades. Té tant a veure amb els cors com amb les ments.

L'ús de l'Índex

L'Índex s'ha fet servir en un nombre important de centres educatius del Regne Unit i de molts altres països. La millor manera d'utilitzar l'Índex és quan els centres es fan seus els materials i els adapten a les seves circumstàncies peculiars. En aquests moments, on hi ha més informació de l'ús de l'Índex és al Regne Unit i se sap que fins i tot s'ha aprofitat per crear documents de política nacional i local⁸, implicant-hi un nombre elevat d'institucions i organismes. Des de moltes zones educatives s'ha recolzat a diferents grups que han col·laborat entre ells per treballar amb l'Índex i això ha suposat una manera particularment valuosa d'aconseguir que els centres iniciïn i mantinguin l'avenç cap a la inclusió.

S'ha preparat o s'estan preparant versions de l'Índex en àrab, xinès, francès, alemany, hindi, hongarès, maltès, noruec, portuguès, romanès, espanyol i suec. Les versions angleses es fan servir a Austràlia, Canadà, Sud-àfrica i EUA. Un equip internacional que té el suport de la UNESCO està estudiant com es poden desenvolupar les versions de l'Índex en àrees econòmicament pobres dels països del Sud⁹.

⁸ Department for Education and Skills; Department for Education and Employment; Office for Standards in Education.

⁹ Booth, T. i Black-Hawkins, K. (2001). *Developing an Index for Inclusion with Countries of the South*. Paris: UNESCO.

Opinions sobre l'Índex:

“Afecta a canvis que beneficien tot l'alumnat, influeix en els punts de vista i fa ser conscient de les implicacions reals de la inclusió.”

El treball dut a terme fins al moment ha permès veure que els conceptes, els referents i els materials per a l'anàlisi i el procés de l'Índex tenen una àmplia aplicació. També s'han fet suggeriments per tal de millorar l'Índex. Concretament, el que es necessita són més exemples del tipus de treball que es pot fer amb aquest material. En la segona part s'inclouen alguns exemples i s'està preparant un dossier extens amb informes breus¹⁰ i amb estudis de casos de l'Índex en acció.

Allò que els centres educatius poden esperar

Es diu que la inclusió és la peça clau de la política del Govern britànic¹¹. No obstant això, molts professors comenten que han de treballar de valent per tal de disminuir les pressions d'exclusió que provenen de les polítiques que fomenten la competició entre els centres i que condueixen a una perspectiva restringida de l'assoliment dels alumnes. Moltes de les barreres a l'aprenentatge i a la participació es troben en contextos sobre els quals els centres tenen poc control. Les barreres més fortes que impedeixen avenços educatius són aquelles que estan associades amb la pobresa i la pressió que provoca. Tot i així, els centres poden canviar i han de fer-ho: han de saber que poden tenir un efecte molt important en les experiències educatives de l'alumnat i del professorat si desenvolupen cultures en les quals tothom sigui respectat i on les polítiques i les pràctiques donin suport a tots els estudiants per tal d'aprendre i de participar amb els altres, amb la finalitat d'assolir uns resultats educatius òptims. Molts centres, amb circumstàncies ben diferents, troben que l'Índex els ajuda, ja que els permet tenir un cert grau de control sobre el seu propi avenç cap a la inclusió; és a dir, els ajuda a analitzar el que fan, a determinar les prioritats per canviar i a posar en pràctica aquestes prioritats.

¹⁰ Centre for Studies on Inclusive Education (2002 in preparation). *Working with the Index for Inclusion*. Bristol: CSIE.

¹¹ De la mateixa manera que es pot afirmar que a l'Estat espanyol l'educació inclusiva, a partir de l'opció comprensiva, era l'eix essencial de la LOGSE.